

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobců: **a) městská část Praha-Ďáblice**, se sídlem Osinalická 1104/13, Praha 8, **b) Spolek pro Ďáblice**, se sídlem Na Blatech 243/7, Praha 8, obou zast. JUDr. Michalem Bernardem, Ph.D., advokátem se sídlem Klokotská 103/13, Tábor, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, za účasti osoby zúčastněné na řízení: FCC Česká republika, s.r.o., se sídlem Ďáblická 791/89, Praha 8, zast. Mgr. Martinem Řandou, LL.M., advokátem se sídlem Truhlářská 1104/13, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 4. 2016, čj. 133/500/16, 3471/ENV/16, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 4. 2020, čj. 10 A 116/2016-73,

t a k t o :

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 4. 2020, čj. 10 A 116/2016-73, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Osobě zúčastněné na řízení **se vrací** zaplacený soudní poplatek ve výši 1000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jejího zástupce, JUDr. Michala Bernarda, Ph.D., do 30 dnů od dne, kdy sdělí soudu číslo účtu, na který má být poplatek vrácen.

Odůvodnění:

[1] Obchodní společnost FCC Česká republika, s.r.o. (tehdy ještě pod obchodní firmou .A.S.A., spol. s r.o.), podala dne 6. 11. 2015 u Magistrátu hl. m. Prahy ohlášení plánované změny provozu skládky odpadů S-003 Ďáblice společně se žádostí o 13. změnu integrovaného povolení. Podstatou změny mělo být prodloužení provozu skládky až do konce roku 2017. Magistrát dne 29. 12. 2015 rozhodl podle § 19a odst. 2 a 4 zákona č.

76/2002 Sb., integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci). Dovodil, že se v tomto případě nejedná o podstatnou změnu zařízení, a rozhodl o prodloužení provozu skládky až do konce roku 2017. Současně magistrát dovodil, že jediným účastníkem řízení je společnost FCC Česká republika jako provozovatel skládky.

[2] Proti rozhodnutí magistrátu podali oba pozdější žalobci (městská část Praha-Ďáblice a Spolek pro Ďáblice) odvolání. Žalovaný odvolání zamítl jako nepřipustné rozhodnutím ze dne 21. 4. 2016. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že řízení týkající se 13. změny integrovaného povolení není navazujícím řízením ve smyslu § 3 písm. g) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), protože rozhodnutí magistrátu neumísťuje ani nepovoluje záměr, jen prodlužuje platnost stávajícího povolení. Žalovaný dále uvedl, že zákon o integrované prevenci řeší otázku účastenství samostatně, je speciální vůči správnímu řádu. V případě nikoliv podstatné změny jsou občanská sdružení výslovně vyňata z výčtu účastníků řízení podle § 7 odst. 1 a § 19a odst. 4 zákona o integrované prevenci. Spolku Ďáblice nenáleželo právo podat odvolání podle § 9c odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, neboť to se týká pouze tzv. navazujícího řízení, o které však v posuzovaném případě nejde.

[3] Oba žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného žalobu. Městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil, neboť správní orgány posoudily nesprávně otázku, zda se při prodloužení doby integrovaného povolení jednalo o podstatnou změnu z hlediska ustanovení § 2 písm. i) věty za středníkem bodu 1 zákona o integrované prevenci. Při posouzení změny rozsahu zařízení nezohlednily také působení vlivů skládky z hlediska běhu času. Zodpovězení otázky, zda prodloužení platnosti integrovaného povolení skládky bylo podstatnou změnou, je přitom stěžejním východiskem pro posouzení otázky účastenství dle § 19a odst. 1 ve spojení § 7 odst. 1 a 2 zákona o integrované prevenci. Vzhledem k tomu, že podstatností změny rozsahu skládky z hlediska prodloužení doby integrovaného povolení se správní orgány zabývaly nedostatečně, zásadní otázkou, tj. z jakého důvodu případně svědčilo žalobcům účastenství v řízení o integrovaném povolení, se městský soud zabývat nemohl. Již jen pro tyto vady městskému soudu nezbylo než napadené rozhodnutí zrušit podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[4] Městský soud shledal důvodným též žalobní bod ohledně otázky, zda řízení o 13. změně integrovaného povolení pro skládku bylo navazujícím řízením ve smyslu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Své teze správní orgány postavily jen na tom názoru, že se v případě 13. změny integrovaného povolení nejednalo o podstatnou změnu ve smyslu zákona o integrované prevenci. Závěr žalovaného by tedy byl správný jen tehdy, pokud by byl správný názor, že změna zařízení skládky nebyla podstatná. Tato otázka však doposud přezkoumatelným způsobem zodpovězena nebyla.

[5] Společnost FCC Česká republika (stěžovatelka) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, a to z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s. V ní především obsáhle kritizuje, že městský soud „flagrantně porušil“ procesní práva stěžovatelky jako osoby zúčastněné na řízení a rozsudek vydal, aniž stěžovatelce umožnil vyjádřit se

pokračování

k žalobě. Stěžovatelce zaslal soud žalobu teprve těsně předtím, než sám ve věci rozhodl. Stěžovatelka dále obsáhle polemizuje s důvody zrušovacího rozsudku městského soudu.

[6] Žalobci ani žalovaný se k tvrzenému procesnímu pochybení městského soudu nevyjádřili.

[7] Kasační stížnost je důvodná.

[8] NSS se předně zabýval otázkou, zda městský soud zatížil svůj rozsudek jinou vadou řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. NSS tedy zvážil, zda městský soud nepřipravil stěžovatelku o práva osoby zúčastněné na řízení, a to nesprávným postupem, kdy stěžovatelku řádně neuvědomil o žalobě.

[9] Ze soudního spisu NSS zjistil, že žalobci podali žalobu již 24. 6. 2016. V žalobě řádně označili jako osobu zúčastněnou na řízení stěžovatelku. Soud poslal žalobu pouze žalovanému (již 28. 7. 2016), stěžovatelku však o podané žalobě neinformoval. Žalovaný zaslal vyjádření k žalobě 8. 9. 2016, žalobci poslali repliku dne 31. 10. 2016. V následujících letech byla věc přidělena jinému soudnímu oddělení, další úkony se v ní neděly. Teprve výzvou ze dne 14. 2. 2020, doručenou stěžovatelce dne 17. 2. 2020, tedy po bezmála čtyřech letech od podání žaloby, vyrozuměl městský soud stěžovatelku o probíhajícím řízení, zaslal jí žalobu a vyzval ji, aby ve lhůtě 15 dnů sdělila, zda bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Advokát stěžovatelky oznámil 27. 2. 2020, že stěžovatelka bude v soudním řízení tato práva uplatňovat, a do spisu založil plnou moc. Dne 4. 3. 2020 nahlížela stěžovatelka do soudního spisu, a to od 12:31 do 14:36.

[10] K tomu stěžovatelka v kasační stížnosti dodává, že neprodleně po 4. 3. 2020 začala připravovat vyjádření k žalobě, příprava se však zdržela v důsledku nařízeného nouzového stavu a omezení, která byla během nouzového stavu přijata. Městský soud však dne 8. 4. 2020 bez nařízení jednání vyhlásil rozsudek.

[11] NSS k tomu zvážil následující.

[12] Procesní práva osob zúčastněných na řízení zdůraznil Ústavní soud již v nálezu ze dne 27. 6. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 16/99 (N 96/22 SbNU 329; 276/2001 Sb.), kterým zrušil tehdejší část pátou občanského soudního řádu. Jedním z důvodů derogace staré právní úpravy správního soudnictví bylo právě to, že tato úprava naprosto nedostatečně upravovala práva osob, které současný soudní řád správní nazývá osobami zúčastněnými na řízení.

[13] Na osoby zúčastněné na řízení nelze pohlížet jako na procesní subjekty, jejichž práv se soudní řízení netýká, popřípadě které jsou v řízení účastny tak říkájíc „do počtu“. Naopak jedná se o osoby, jejichž práv se řízení přímo týká, ba dokonce často o osoby, o jejichž právech, založených rozhodnutím správního orgánu, je v řízení přímo rozhodováno (tak jako je tomu i v nyní projednávané věci). Jinými slovy, předmětem řízení před správním soudem mohou být někdy spíše práva osoby zúčastněné na řízení než práva samotného žalobce. Řízení před správním soudem je tedy zpravidla sporem (také)

osoby zúčastněné na řízení, jde o „její“ věc (takto usnesení rozšířeného senátu ze dne 5. 12. 2017, čj. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, *Zdravé Ktišsko*, bod 19). Je zřejmé, že soudní řád správní přiznává osobám zúčastněným na řízení rozsáhlá procesní oprávnění. Tato práva nesmí být výkladem zužována či znehodnocována (tamtéž, bod 23).

[14] V nynější věci práva stěžovatelky jako osoby zúčastněné na řízení respektována nebyla. Spor o zákonnost prodloužení platnosti integrovaného povolení pro skládku se stěžovatelky přímo dotýká, stěžovatelka je provozovatelkou skládky. Soud však neuvědomil stěžovatelku o žalobě, podané v červnu 2016, po dobu bezmála čtyř let. O žalobě ji informoval teprve na sklonku února 2020. Stěžovatelka ve lhůtě oznámila, že práva osoby zúčastněné bude uplatňovat, a během jednoho týdne také nahlížela do spisu (4. 3. 2020). Ovšem již o osm dní později, 12. 3. 2020, přijala vláda usnesení č. 194, kterým v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaného jako SARS CoV-2) nouzový stav (č. 69/2020 Sb.). Nouzový stav vláda vyhlásila počínaje 12. 3. 2020 od 14 hodin.

[15] Nouzový stav vyhlášený od 12. 3. 2020 byl spojen se zásadním a v novodobé historii zcela bezprecedentním omezením práv občanů včetně svobody pohybu uvnitř republiky. Nouzový stav a s ním spojená opatření proto logicky také vytvořily překážku, aby stěžovatelka mohla sepsat vyjádření k žalobě ještě během března 2020. Lze upozornit, že stěžovatelka musela sepsat vyjádření v nijak jednoduché věci, kde kromě obsáhlé žaloby bylo podáno vyjádření žalovaného a obsáhlá replika žalobců (včetně důkazních návrhů). NSS proto dává stěžovatelce za pravdu, že za těchto zcela specifických podmínek je porušením stěžovatelčina práva na spravedlivý proces, pokud soud vydal dne 8. 4. 2020 rozsudek, aniž dal stěžovatelce čas na sepsání vyjádření: čas přiměřený s ohledem na všechna specifika bezprecedentní pandemické situace. Postup soudu je o to více zarážející, že po dobu bezmála čtyř let stěžovatelku o podané žalobě vůbec neuvědomil.

[16] NSS nemohl za těchto okolností postup městského soudu schválit. Je nadto z obsahu kasační stížnosti evidentní, že stěžovatelka má proti žalobě celou řadu procesních i obsahových argumentů. Není proto namístě, aby se těmito argumenty zabýval jako první (namísto městského soudu) až soud zdejší.

[17] Na základě výše uvedených důvodů NSS v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. proto zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Soud se svým postupem dopustil nejen jiné vady řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], ale porušil též právo stěžovatelky na spravedlivý proces. V souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. je městský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozhodnutí. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[18] Protože NSS rozhodl (s přihlédnutím k povaze procesní vady) bezodkladně ve věci samé, nerozhodoval zvlášť o odkladném účinku kasační stížnosti. Zaplacenou částku 1000 Kč výrokem II proto vrací stěžovatelce.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

10 As 136/2020 - 60

V Brně dne 19. května 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu

OPRAVNÉ USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedou senátu Zdeňkem Kühnem v právní věci žalobců: **a) městská část Praha-Ďáblice**, se sídlem Osinalická 1104/13, Praha 8, **b) Spolek pro Ďáblice**, se sídlem Na Blatech 243/7, Praha 8, obou zast. JUDr. Michalem Bernardem, Ph.D., advokátem se sídlem Klokotská 103/13, Tábor, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, za účasti osoby zúčastněné na řízení: FCC Česká republika, s.r.o., se sídlem Ďáblická 791/89, Praha 8, zast. Mgr. Martinem Řandou, LL.M., advokátem se sídlem Truhlářská 1104/13, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 4. 2016, čj. 133/500/16, 3471/ENV/16, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 4. 2020, čj. 10 A 116/2016-73, o opravě zjevné nesprávnosti ve výroku II rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2020, čj. 10 As 136/2020-58,

t a k t o :

Výrok II rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2020, čj. 10 As 136/2020-58, **se opravuje** tak, že soudní poplatek bude vrácen osobě zúčastněné na řízení a vyplacen k rukám jejího zástupce, „**Mgr. Martina Řandy, LL.M.**“.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 19. 5. 2020, čj. 10 As 136/2020-58, Nejvyšší správní soud rozhodl, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 4. 2020, čj. 10 A 116/2016-73, se ruší a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení (**výrok I**) a dále, že osobě zúčastněné na řízení se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 1000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jejího zástupce, JUDr. Michala Bernarda, Ph.D., do 30 dnů od dne, kdy sdělí soudu číslo účtu, na který má být poplatek vrácen (**výrok II**).

Přípisem ze dne 20. 5. 2020 osoba zúčastněná na řízení upozornila, že ve výroku II právě cit. rozsudku je nesprávně uveden advokát žalobců. Proto požádala o opravu tohoto výroku.

Podle § 54 odst. 4 s. ř. s. *předseda senátu opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku, vydá o tom opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.* Takové zjevné nesprávnosti se dopustil NSS v písemném vyhotovení rozsudku čj. 10 As 136/2020-58, v němž ve výroku II, kterým vracel osobě zúčastněné na řízení soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jako platební místo uvedl „*JUDr. Michala Bernarda, Ph.D.*“, tedy zástupce žalobců. Platebním místem je samozřejmě advokát osoby zúčastněné na řízení. NSS proto podle § 54 odst. 4 s. ř. s. tímto opravným usnesením provedl opravu této zjevné nesprávnosti.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu